

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobkyně: Romino Car s.r.o.**, IČ 26382105, se sídlem U Radbuzy 429/4, Plzeň, *zastoupené: JUDr. Josefem Hlaváčem, advokátem, se sídlem Martinská 608/8, Plzeň*, proti **žalované: Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 1. 2016, čj. ČOI 129657/15/O100/2200/15/16/HI/Št,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu ze dne 19. 1. 2016, čj. ČOI 129657/15/O100/2200/15/16/HI/Št, se z r u š u j e a věc se v r a c í k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je p o v i n n a nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 16.342,- Kč k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Josefa Hlaváče do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení

Žalobou ze dne 3. 2. 2016 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu ze dne 19. 1. 2016, čj. ČOI 129657/15/0100/2200/15/16/HI/Št, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Plzeňského a Karlovarského ze dne 13. 10. 2015, čj. ČOI 93266/15/2200. Žalobkyně byla shledána odpovědnou za správní delikt podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), spočívající v porušení zákazu užívání nekalých obchodních praktik podle § 4 odst. 3 v návaznosti na § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele a byla jí uložena pokuta ve výši 450.000,- Kč podle § 24 odst. 10 písm. d) téhož zákona a povinnost nahradit náklady řízení.

II. Žaloba

Žalobkyně je toho názoru, že žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí vycházela z nesprávných skutkových závěrů. U žalobkyně nebyla jako zákazník přítomna pouze kupující, nýbrž se s vozidlem před uzavřením kupní smlouvy seznámil také manžel kupující a zejména odborník, kterého si přivedli za účelem kontroly stavu vozidla. Těmto všem osobám byly poskytnuty informace o vozidle, i kdyby tak kupující jako laik skutečně něčemu neporozuměla, měla k dispozici vlastního odborníka, kterému dozajista důvěřovala více než žalobkyni a koupi vozu s ním konzultovala. Promáčklé výfukové potrubí je viditelná závada, které si každý odborník všimne. Pokud si tedy sama kupující byla svého postavení laika vědoma a sama si pro tyto účely zajistila kontrolu vozidla ze strany dalších osob, je dle názoru žalobkyně třeba k této skutečnosti přihlížet. Navíc je třeba uvést, že kupující se necítila být jednáním žalobkyně poškozena. Podnět k provedení kontroly dal prodávající. Správní orgán dále konstatuje, že pokud žalobkyně jako zprostředkovatelka měl pochybnosti o stavu vozidla a o vyplnění formuláře, měla vznést dotaz k prodeji. K tomu žalobkyně uvádí, že i v systému Cebia bylo předmětné vozidlo vedeno jako nehavarované, tedy důvodné pochybnosti na straně žalobkyně neexistovaly.

Žalobkyně dále uvádí, že celé řízení u správních orgánů trpí vadou, neboť v rozporu s § 71 a § 6 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) docházelo v řízení k průtahům. Dne 24. 9. 2014 došlo ze strany žalobkyně k dodání posledního vyjádření ve věci samé, následně se po dobu osmi měsíců nic nedělo, až byla dne 29. 5. 2015 žalobkyně vyzvána k doložení své ekonomické situace a vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Došlo k několikaměsíčnímu a zcela neodůvodněnému průtahu v řízení. Žalobkyně se opakovaně úředníků správního orgánu dotazovala na další průběh věci. Nejen že průtahy znamenaly omezení možnosti žalobkyně podnikat a získávat prostředky pro své životní potřeby prací, ale také má žalobkyně důvodné pochybnosti o nestrannosti a nepodjatosti úředních osob, které z pohledu žalobkyně zcela účelově ve věci ničeho nečinily s cílem získat další podklady stran ekonomické situace žalobkyně, s cílem si odůvodnit výši již dříve uložené pokuty. Žalobkyně má za to, že celé řízení před správními orgány trpí vadami a podjatostí správního orgánu došlo k porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces.

Pokud jde o výši ukládané pokuty, je žalobkyně toho názoru, že je pokuta zcela nepřiměřená deliktu, který měla spáchat. Správní orgán v napadeném rozhodnutí konstatuje, že delikt považoval za typický, a proto nebyl hodnocen ani ve prospěch ani v neprospěch odvolatele. Žalobkyně neví, z jakého úhlu pohledu je delikt považován za typický, když se žalobkyně v minulosti porušení zákona o ochraně spotřebitele nedopustila, a tedy se u žalobkyně o typické chování rozhodně nejedná. V tomto úhlu pohledu je proto hodnotící hledisko správního orgánu zcela nepřezkoumatelné.

Dále správní orgán konstatuje, že jako přitěžující okolnost hodnotí chování žalobkyně, když údajně poté, co ji kupující s problémem kontaktovala, odmítla žalobkyně sdělit kontakt na prodávajícího. Tento závěr správního orgánu je však zcela zavádějící, když z výpovědi kupující jednoznačně vyplývá, že jí bylo řečeno, že není k dispozici nikdo kompetentní. Tedy není pravdou, že by byla kupující odmítnuta s poskytnutím informací jako takových, toliko jí bylo sděleno, že není v dané chvíli k dispozici kompetentní osoba, která by s ní ve věci mohla jednat.

Žalobkyně má celkově za to, že se v jejím případě rozhodně nejednalo o nějaké úmyslné pochybení, žalobkyně neměla důvod kupující jakkoliv klamat, neboť by jí tato činnost nepřinesla žádný prospěch. Je značně sporné, zda se vůbec jedná o pochybení na straně žalobkyně či spíše o politováníhodnou shodu náhod, navíc u žalobkyně, jak sám správní orgán konstatuje, se jedná o první pochybení, když jinak jsou veškeré postupy žalobkyně a listiny, které žalobkyně užívá, v naprostém pořádku. U žalobkyně jsou pravidelně konány kontroly ze strany České obchodní inspekce, jejichž výsledek byl vždy pro žalobkyni příznivý. Žalobkyně také pravidelně chodí k zaměstnancům České obchodní inspekce na konzultace, neboť věnuje velkou pozornost postupům používaným při zprostředkování prodeje a listinám, které v této souvislosti užívá. Je tedy otázkou, jak může u jinak bezproblémového a často kontrolovaného podnikatele jediný případ znamenat uložení pokuty ve výši 450.000,- Kč a toto být považováno správním orgánem za přiměřené okolnostem, když vzhledem k osobě žalobkyně by stejné účinky splňovalo i uložení pokuty v řádově mnohem nižší výši a naopak uložení pokuty v takovéto výši je dle názoru žalobkyně kontraproduktivní, neboť má na žalobkyni spíše demotivující účinky.

Pokud jde o ekonomickou situaci žalobkyně, správní orgán ve svém rozhodnutí pracuje s čísly z účetních závěrek a přiznání k dani z příjmů, aniž by se blíže zabýval tím, co se za danými čísly skrývá. Např. správní orgán konstatuje, že k 30. 4. 2015 měla žalobkyně zásoby v hodnotě 7.773.201,56 Kč. Již však nevěnuje pozornost tomu, že předmětem podnikání žalobkyně je provozování autobazaru, kdy je určité množství zásob nezbytnou podmínkou pro podnikání. Je také třeba vzít v potaz charakter zásob - ojetá vozidla představují značně riziková aktiva, která ztrácí v čase svou cenu a je třeba poukázat také na velmi malou likviditu takovýchto zásob vzhledem k přetlaku na trhu. S ohledem na charakter podnikání žalobkyně je nutné tyto zásoby tvořit. Dále správní orgán konstatuje, že k 30. 4. 2015 tvořily krátkodobé závazky žalobkyně vůči zaměstnancům a institucím 164.970,- Kč, závazky z daní a dotací 13.831,22 Kč, jiné závazky 344.930,- Kč. Takto nízké závazky měla k danému datu žalobkyně proto, že vždy řádně a včas hradí své závazky a nemá tak neuhrazené závazky po datu splatnosti. Žalobkyně je schopna řádně podnikat a plnit své závazky zejména z důvodu dlouhodobých půjček společníků, kteří očekávají, že v momentě, kdy to bude z ekonomického hlediska žalobkyně jen trochu možné, dojde k navrácení půjček. Celková ekonomická situace žalobkyně není s ohledem na shora uvedené tak dobrá, jak správní orgán uzavírá. Správní orgán zcela paradoxně konstatuje, že ztráta žalobkyně v roce 2014 ve výši 96 tisíc korun vypovídá o úspěšnosti žalobkyně. Pokud podnikatel nedosahuje v rámci své činnosti zisku a jeho činnost je dotována půjčkami společníků, těžko na něj lze pohlížet jako na úspěšného podnikatele, tím spíše ne se závěrem, že ztráta svědčí o úspěchu.

Zároveň žalobkyně poukazuje na skutečnost, že jedním ze základních principů správního rozhodování je předvídatelnost rozhodnutí a skutečnost, že by v obdobných případech mělo být rozhodováno obdobným způsobem. Na internetových stránkách České obchodní inspekce jsou přitom přístupná tzv. „otevřená data“ (<http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/otevrena-data/ulozene-pokuty/>). Je tu k dispozici soubor s pravomocně uloženými

pokutami, obsahující též informace o identifikátoru kontroly, výši pokuty a ustanovení zákona, jehož porušení je důvodem pro uložení sankce. Prozkoumáme-li tato data zveřejněná Českou obchodní inspekcí, je zřejmé, že v roce 2015 došlo k uložení sankce za porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele v 480 případech, celkem byly uloženy pokuty ve výši 9.883.000,- Kč, když pokuta za jediný případ tak činí průměrně cca 21.000,- Kč. Uložené pokuty pak pouze v 18 případech převyšovaly 100.000,- Kč, když sama Česká obchodní inspekce na svých stránkách u těchto dat uvádí, že „*Výše sankcí se odvíjí jednak od zákona a jeho ustanovení, které bylo porušeno, ale především od závažnosti, případně opakovanosti tohoto porušení.*“ V případě žalobkyně je přitom nesporné, že se o opakovaný případ nejednalo. Přesto je uložena pokuta jedna z nejvyšších možných - za celý rok 2015 bylo uloženo toliko 6 pokut za porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, jejichž výše převyšovala pokutu uloženou žalobkyni. Tento postup správního orgánu je přitom zcela v rozporu s principem legitimního očekávání zakotveným mj. v § 2 odst. 4 správního řádu. Byť si je žalobkyně vědoma skutečnosti, že pokuta ukládaná za porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele není stanovena v přesné výši a je dán prostor pro úvahu správního orgánu stran výše ukládané sankce, nemělo by se jednat o svévoli veřejné moci. Správní orgán musí v případě, že se hodlá odchýlit od principu předvídatelnosti rozhodnutí, svůj postup odůvodnit tak, aby byl přezkoumatelný, toto však nečiní a ani se o to nepokouší.

III. Vyjádření žalovaného správního orgánu

Žalovaná se k argumentaci žalobkyně vyjádřila ve svém podání ze dne 18. 2. 2016. Žalovaná odkazuje na žalobou napadené rozhodnutí i na rozhodnutí orgánu prvního stupně, ve kterých se správní orgán dostatečně vypořádal se všemi námitkami žalobkyně uplatněnými v průběhu správního řízení.

K námitce žalobkyně, že žalovaná vycházela z nesprávných skutkových závěrů, žalovaná uvádí, že přítomnost odborníka přivedeného spotřebiteli za účelem kontroly stavu vozidla nezbavuje žalobkyni povinností prodávajícího ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele. Ani odborník nemusí z informace o vadách karoserie usoudit, že se jednalo o vady způsobené havárií a o opravy vozidla po havárii. Prohlídka vozidla přízvaným odborníkem nenahrazuje plnění informačních povinností prodávajícím. Prohlídka nemusí být natolik důkladná, aby odhalila veškeré nedostatky vozidla. Z výpovědi svědkyně paní H. plyne, že při prohlídce vozidla v Autocentru J.Š. provedené po koupi vozidla dne 11. 1. 2013 kontrola potrubí neproběhla, protože by musel být sundán kryt, z čehož lze usuzovat, že se nemuselo jednat o viditelnou závadu. Paní H. ve své výpovědi uvedla, že se dotazovala na položku „oprava karoserie“ v protokolu Technický stav vozidla - předávací protokol, kde bylo zaškrtnuto „ano“, bylo jí sděleno, že se jednalo o běžnou záležitost (protokol o výsledku svědka ze dne 7. 5. 2014, čj. ČOI 51650/13/2200). Z výpovědi zaměstnance žalobce, pana V.T., je zřejmé, že zaměstnanec nevěděl, co na vozidle bylo opravováno, přesto uvedl, že se jednalo o běžnou záležitost, aniž by spotřebitelku seznámil s tím, že vozidlo bylo havarované na přední části, která byla lakována a díly na ní vyměněny, dále spotřebitelce nesdělil, že vozidlo mělo promáčklé výfukové potrubí, neboť to považoval za nic neříkající větu (protokol o výsledku svědka ze dne 21. 7. 2014, čj. ČOI 80071/14/2200). Žalobkyně měla prokazatelně k dispozici informaci o tom, že vozidlo bylo havarované na přední části i informaci o promáčklém výfukovém potrubí, tyto však spotřebitelce nepředala. Pro posouzení věci není podstatné, kdo podal podnět k provedení kontroly. Nepodání podnětu kupující neznamená, že se necítila být jednáním žalobkyně poškozena nebo že nebyla poškozena.

Jak již bylo uvedeno, žalobkyně měla prokazatelně k dispozici informaci o tom, že vozidlo bylo havarované. Skutečnost, že měla žalobkyně pochybnosti o způsobu vyplnění

formuláře Zápis o technickém stavu vozidla - interní záznam, vyplývá i z výpovědi zaměstnanců žalobce, jak pana V.T. (*„Neznamená to ještě, že vozidlo bylo havarováno, mohlo být něco měněno, přední část byla opravována/lakována, vyměněné díly bez specifikace, prodávající zřejmě nevěděl, co tomu autu bylo, není to tady uvedený“*; následně svědek na otázku, zda je z interního záznamu zřejmé, zda bylo vozidlo havarováno, odpověděl, že vozidlo havarované nebylo; protokol o výsledku svědka ze dne 21. 7. 2014, čj. ČOI 80071/14/2200), tak paní P.Š. (po nahlédnutí do předmětného interního záznamu uvedla: *„Řekla bych, že nebylo havarováno, ale je tam informace, co havarováno bylo, informace jsou v rozporu,“* a na dotaz, jak by odpověděla při otázce na to, zda bylo vozidlo havarované, uvedla: *„Není to z toho zřejmé, měl to konkretizovat.“*; protokol o výsledku svědka ze dne 21. 7. 2014, čj. ČOI 80078/14/2200). Žalobkyně měla však i v postavení zprostředkovatele povinnost informovat spotřebitele pravdivě, úplně, srozumitelně a jednoznačně, podávané informace by měla mít ověřené, jen takto lze naplnit požadavek jednání s odbornou péčí. Skutečnost, že v systému Cebia bylo předmětné vozidlo vedeno jako nehavarované, na uvedeném nic nemění, údaje v systému Cebia jsou informativní, žalobkyně měla k dispozici informace poskytnuté přímo prodávajícím vozidla.

Pokud jde o námitky týkající se průtahů v řízení, žalovaná uvádí, že k průtahům by nemělo docházet, žalobkyni se za ně omlouvá. Nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí stanovených v § 71 správního řádu však nezpůsobuje nezákonnost vydaného rozhodnutí. Žalobkyně mohla požádat o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Žalobkyně nebyla nijak omezena na svém právu podnikat. Žalobkyně nepředkládá žádné skutečnosti, které by dokládaly poměr úředních osob k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a zájem úředních osob na výsledku řízení ve smyslu § 14 správního řádu, žalobkyně nemá důvod pochybovat o nepodjatosti úředních osob.

Co se týče odůvodněnosti uložené sankce, žalovaná má za to, že výše uložené pokuty byla řádně odůvodněna, je přiměřená, odpovídající okolnostem případu a dostatečně splňuje represivní a preventivní účinky. Správní orgán se rovněž zabýval majetkovými poměry žalobkyně a mimo jiné s přihlédnutím k nim byla snížena výše uložené pokuty oproti příkazu o 50.000,- Kč (dalším důvodem snížení pokuty byly změny v zápisu o technickém stavu vozidla - interním záznamu provedené žalobkyní). V rozhodnutí orgánu prvního stupně je popsáno, že žalobkyně opomenula uvést kupujícímu důležité údaje o technickém stavu vozidla, což je považováno za typický způsob spáchání daného správního deliktu, nikde nebylo uvedeno, že by se jednalo o jednání typické pro žalobkyni, naopak bylo ve prospěch žalobkyně přihlédnuto k tomu, že se z její strany jednalo o první porušení zákona o ochraně spotřebitele. Způsob spáchání správního deliktu byl shledán typickým ve vztahu k jednání, kterým došlo k naplnění skutkové podstaty daného deliktu. Pokud jde o přítěžující okolnost spočívající v chování žalobkyně poté, co ji spotřebitelka s problémem kontaktovala, žalovaná uvádí, že spotřebitelka ve výpovědi uvedla, že žalobkyni volala a bylo jí sděleno, že na místě nejsou osoby oprávněné jednat, spotřebitelka tedy navštívila provozovnu žalobkyně, kde jí bylo opět sděleno, že není přítomen nikdo kompetentní, bylo jí odmítnuto sdělení kontaktu na pana K., prodávajícího (žalovaná v této souvislosti připomíná povinnost prodávajícího danou § 19 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, podle kterého musí být v provozovně po celou provozní dobu přítomný pracovník pověřený vyřizováním reklamace). Následně byla spotřebitelka žalobkyní kontaktována a bylo jí sděleno, že je slepá, že informace o tom, že vozidlo bylo havarované, je ve smlouvě, reklamace byla odmítnuta s tím, že se má spotřebitelka obrátit na pana K. Až poté žalobkyně spotřebitelce nabídla řešení věci a poskytnutí náhradního vozidla, což spotřebitelka odmítla. Z uvedeného je zřejmé, že žalobkyně zpočátku odmítala celou situaci řešit, což bylo hodnoceno jako přítěžující okolnost.

Žalovaná nepřiřítal k tíži žalobkyně, že by se jednalo o úmyslné pochybení, na druhou stranu nelze pominout, že prodávající, pan K., uvedl do interního záznamu, že vozidlo bylo havarované na přední části a že má promáčklé výfukové potrubí, přesto žalobkyně tyto informace spotřebitelce nesdělila. Výše uložené pokuty vychází z hodnocení kritérií podle § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele.

Pokud jde o majetkovou situaci žalobkyně, žalovaná se jí řádně zabývala a odůvodnila, proč nemá za to, že by mohla být výše uložené pokuty pro žalobkyni likvidační. Ke dni 30. 4. 2015 aktiva žalobkyně převyšovala její pasiva o 5.842.715,02,- Kč. Nižší likvidita zásob ani nutnost žalobkyně vytvářet zásoby nevyvrací závěr žalované, že nic nenasvědčuje tomu, že pokuta ve výši 450.000,- Kč by mohla být pro žalobkyni likvidační (žalobkyně měla ke dni 30. 4. 2015 zásoby v hodnotě 7.773.201,56,- Kč, měsíční platby žalobkyně vyčíslila na 379.461,- Kč, ke dni 30. 4. 2015 měla žalobkyně k dispozici v hotovosti 1.309.282,46,- Kč a na účtech 2.211.480,37,- Kč, dle předložených potvrzení měla ke dni 15. 6. 2015 na účtech 428.980,75,- Kč; krátkodobé závazky žalobkyně ke dni 30. 4. 2015 byly celkem 5.478.578,11,- Kč). Skutečnost, že žalobkyně hradí své závazky vždy řádně a včas, je pozitivní a vypovídá o tom, že žalobkyně je schopna hradit běžné provozní náklady, tedy že její majetková situace není nikterak kritická. Žalovaná neuvedla, že by ztráta svědčila o tom, že žalobkyně je úspěšná ve svém podnikání, avšak konstatovala, že zisk či ztráta nejsou rozhodným ukazatelem schopnosti žalobkyně hradit běžné provozní náklady, ale že spíš vypovídají o úspěšnosti podnikání žalobkyně, tedy o tom, zda je žalobkyně ve svém podnikání úspěšná (zisk) či neúspěšná (ztráta).

K námitce žalobkyně týkající se principu předvídatelnosti rozhodnutí a ukládání obdobných sankcí v obdobných případech žalovaná uvádí, že každý případ je jedinečný a výše sankce vyplývá z posouzení individuálních okolností případu. Ani v obdobných věcech tak nedochází k uložení shodné sankce (i podle zásady dané § 2 odst. 4 správního řádu má správní orgán dbát, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, nikoli aby byla výše sankcí v takových případech shodná). Ne všechna porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele jsou stejná či obdobná, jejich závažnost se velmi liší, z údajů, které uvedla žalobkyně, nelze usuzovat, že se výše pokuty, která jí byla uložena, odchyluje v její neprospěch od pokut ukládaných v obdobných případech. Žalovaná poukazuje na to, že v případech pochybení autobazarů (nepravdivé informace o tom, zda vozidlo bylo havarované, kolik má vozidlo najeto, neuvedení důležitých informací o technickém stavu vozidla, neposkytnutí informací o vozidle řádným způsobem) jsou běžně ukládány pokuty v řádech stovek tisíc korun českých, např. pravomocným rozhodnutím ze dne 30. 9. 2015, čj. ČOI 90384/15/0100/3100/14/15/HI/Št, byla uložena pokuta ve výši 240.000,- Kč (pro spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, účastník řízení nepravdivě uvedl, že nabízené vozidlo nebylo havarované a že udaný stav tachometru odpovídá skutečnosti, ačkoli tomu tak nebylo); pravomocným rozhodnutím ze dne 19. 9. 2014, č. j. 92508/14/0100, byla uložena pokuta ve výši 250.000,- Kč (pro porušení § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele; účastník řízení deklaroval počet najetých kilometrů ve výši, která neodpovídala skutečnému stavu vozidla - uvedeno bylo 261.000 km, počet ujetých kilometrů prokázaný znaleckým posudkem byl 418.790 km). V obou případech se jednalo o první zjištěné porušení zákona o ochraně spotřebitele danými účastníky řízení. Rozdíly ve výši uložených pokut odpovídají rozdílné závažnosti spáchaných správních deliktů tak, jak vyplývá z vyhodnocení kritérií pro určení výše sankce daných § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaná tedy nemá za to, že by výše pokuty uložená žalobkyni neodpovídala pokutám ukládaným v obdobných případech.

IV. Replika žalobkyně

Žalobkyně má za to, že žalovaná ve svém vyjádření ze dne 18. 2. 2016 využívá účelově toliko části jednotlivých svědeckých výpovědí, aniž by posuzovala celý kontext a smysl výpovědi jako celku. Jak uvedl již zaměstnanec žalobkyně, promáčklna na výfukovém potrubí je relativně běžnou a hlavně pouhým okem spatřitelnou záležitostí. Zde žalovaný považuje za nutné poukázat na závěry Nejvyššího správního soudu ČR v rozhodnutí ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 8 As 70/2015, dle něž lze „*ve vztahu k informační povinnosti klást na prodávajícího pouze požadavky, které jsou rozumné a přiměřené okolnostem. (...) Povinnost se nevztahuje na skutečnosti (nebezpečí) zřejmé a obecně známé.*“ Navíc je třeba upozornit na závěry znaleckého posudku vypracovaného Ing. M.K. dne 15. 4. 2014, sp. zn. 035/14, dle něž „*výfukové potrubí je dílem spotřebního charakteru podléhajícímu vyššímu opotřebení než základní skupiny vozidla. Jako zásadní hodnocení stavu výfukového systému (potrubí) je zejména funkčnost prvků mající vliv na splnění emisních norem, celistvost systému či jeho nestandardní zvukový projev. Lokální deformace bez vlivu na funkčnost nejsou zásadním hodnotícím kritériem.*“ Dále žalobkyně poukazuje na skutečnost, že před prodejem samotným nechal prodávající pan K. u vozidla provést měření emisí a státní technickou kontrolu, když ani jedna z kontrol neukázaly následně konstatované problémy.

Dále pokud jde o výpovědi zaměstnanců žalobce, je třeba uvést, že paní Š. je zaměstnána na pozici administrativy prodeje a její náplní práce je sepis smluvních dokumentů. Hodnocení záznamů o technickém stavu vozidla paní Š. při výslechu nejsou relevantní, když sama konstatuje, že technické stránky vozidel neřeší a volá techniky. Přesto však žalovaný její výpověď považuje dle svého vyjádření za jeden ze stěžejních důkazů. K výpovědi technika pana T. pak je třeba uvést, že on je právě naopak odborníkem v dané oblasti - ostatně je u žalobce zaměstnán již od roku 1997 na pozici prodejní technik, a jako osoba v daném oboru odborně způsobilá správně rozlišuje pojem havárie a opravy karoserie. Pokud tak má informaci o tom, že proběhly opravy karoserie, ale zároveň o tom, že vozidlo nebylo havarované, je schopen kompetentně dospět k závěru, že se jednalo o jiný problém s vozidlem spadající pod danou kategorii. K tomu je třeba opět odkázat na závěry znaleckého posudku vypracovaného Ing. M.K. dne 15. 4. 2014, sp. zn. 035/14, dle něž „*příčinou nutnosti opravy karoserie je obvykle poškození v důsledku dopravní nehody (v právním slova smyslu), střetu pohyblivého se vozidla s překážkou (nezařazeno jako dopravní nehody), střetu stojícího vozidla s pohyblivým se předmětem (např. pád stromu, pád sněhu ze střechy či stromu, krupobitím). Termín opravy karoserie je z technického hlediska zásadně širší než termín např. nehavarované.*“

Nad rámec shora uvedeného je třeba konstatovat, že prodávající pan K. byl upozorněn na skutečnost, že kupujícímu je předáván dokument nazvaný Technický stav vozidla - předávací protokol a že Interní záznam slouží pro sdělení příp. dalších skutečností zprostředkovateli, které by třeba mohly prodeji vozidla napomoci, avšak veškeré vady a poučení pro kupujícího musí být uvedeny v Technickém stavu vozidla - předávací protokol. I proto považovala žalobkyně oprávněně informaci z interního záznamu stran nějakého problému na předku vozidla, avšak nikoliv z důvodu havárie, za relevantní, a také správně do Technického stavu vozidla - předávacího protokolu přenesenou informaci v místě „opravy karoserie“.

K výši uložené pokuty a závěrům, na základě nichž byla uložena, se již žalobkyně vyjádřila v žalobě samé, přesto je však třeba zopakovat, že žalovaná dochází k naprosto nesprávným závěrům zejména v oblasti posuzování majetkové situace žalobkyně. Pokud bychom přijali úvahu žalované za vlastní, pak by k prokázání kritické majetkové situace

postačilo pozastavení plateb závazků ze strany žalobkyně, což je však závěrem zcela absurdním.

Obdobně tak úvaha žalované o přiměřenosti uložené pokuty a předvídatelnosti rozhodnutí není dle názoru žalobkyně správná. Samozřejmě lze souhlasit s tezí, dle níž má správní orgán dbát toliko na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly. O to více je překvapující, jaké rozdíly jsou mezi pokutami běžně žalovaným ukládanými (viz. již žalobkyní uváděný odkaz na přehled pokut uložených žalovanou poskytnutý v rámci tzv. „otevřených dat“ na <http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/otevrena-data/ulozene-pokuty/>) a výši pokuty uložené žalobkyni. Žalovaná ve svém vyjádření odkazuje na dvě uložené pokuty, a to ve výši 240.000,- Kč a ve výši 250.000,- Kč, tedy ve výši téměř poloviční oproti pokutě uložené žalobkyni. O to překvapivější tato skutečnost je, vezmeme-li v potaz, že u první z uložených pokut se jednalo o nepravdivé uvedení, že vozidlo nebylo havarované a že udaný stav na tachometru odpovídá skutečnosti, ačkoliv tomu tak nebylo. Tedy v případě dvou prohřešků u osoby, u níž se jedná o první zjištěné porušení zákona o ochraně spotřebitele, žalovaný ukládá pokutu ve výši 240.000,- Kč. I kdybychom pak připustili prohřešek žalobkyně (byť s tímto žalobkyně zásadně nesouhlasí), jednalo by se toliko o jediný a první prohřešek, který by se dal také označit jako „neuvedl, že vozidlo bylo havarované“. Tedy by se jednalo o prohřešek mírnější než v případě shora citovaném, a přesto nebyla základní teze o tom, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly, naplněna. Ba naopak u horšího provinění byla uložena pokuta o 210.000,- Kč nižší než v případě žalobkyně. Žalovaná tak jedná v rozporu se základními principy správního řízení, svou odchylku navíc ani nemá ambice jakkoliv odůvodnit.

Žalobkyně shrnuje, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě chybně zjištěného skutkového stavu, když dle odůvodnění napadeného rozhodnutí dochází žalovaná v mnohých případech k chybným skutkovým závěrům, zejména když nebere v potaz, že termín opravy karoserie je z technického hlediska pojem širší, který zahrnuje havárie i jiné příčiny nad rámec havárie či dopravní nehody. Zároveň celé řízení trpí vadami - jednak ve smyslu průtahů v řízení, jednak nesprávnými ekonomickými úvahami správního orgánu. V rozsahu výše uložené pokuty je pak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a především zcela neadekvátní deliktu, který měla žalobkyně spáchat, a v rozporu s principy spravedlnosti a legitimního očekávání a předvídatelnosti rozhodnutí.

V. Duplika žalované

Žalovaná reagovala na repliku žalobkyně podáním ze dne 29. 3. 2016. Žalovaná posuzovala výpovědi svědků v celém kontextu, nevyužívá pouze účelově jejich částí. Žalovaná uvádí, že právní zástupce žalobkyně byl přítomen výslechům, podepsal protokoly a nevznesl proti nim žádné námitky. Na prohlídku v Autocentru J.Š.provedenou po koupi vozidla dne 11. 1. 2013 bylo ve vyjádření k žalobě poukazováno z důvodu, že svědkyně paní H. vypověděla, že při této kontrole výfukové potrubí prohlíženo nebylo, protože by musel být sundán kryt, z čehož lze usuzovat, že závada potrubí nemusela být při prohlídce vozidla před koupí přizvaným odborníkem odhalena. Podstatné však je, zda žalobkyně sdělila spotřebiteli veškeré důležité informace o vozidle, či zda určité informace sdělit opomněla. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobkyně, ačkoli prodávající vozidla pan Kubš do interního záznamu uvedl, že vozidlo bylo havarované na přední části (která byla lakována a díly na ní byly vyměněny) a že má promáčkklé výfukové potrubí, tyto informace spotřebiteli nesdělila. Na předávacím protokolu bylo pouze zaškrtnuto, že karoserie je původní, poškrábaná, že na

ní byl opravován lak, že je promáčknutá, korodovaná a že byly provedeny opravy karoserie; konkrétní informace o tom, co bylo opravováno a že vozidlo bylo havarované a má promáčknuté výfukové potrubí se v daném formuláři neobjevila. Žalobkyně tedy spotřebiteli neposkytla úplné informace o technickém stavu předmětného vozidla, ačkoli tyto důležité informace měla při zprostředkování prodeje vozidla prokazatelně k dispozici od prodávajícího, čímž porušila § 4 odst. 3 v návaznosti na § 5 odst. 1 písm. c) a naplnila skutkovou podstatu správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaná trvá na tom, že pokud bylo žalobkyni sděleno, že výfukové potrubí je promáčklé, měla tuto informaci podat spotřebiteli. Na této povinnosti nic nemění skutečnost, že si spotřebitelka přizvala odborníka či že jde o relativně běžnou a spatřitelnou záležitost (žalovaná podotýká, že jen při pohledu na spodní část vozidla). Žalovaná je rovněž toho názoru, že dané požadavky na prodávající nejsou nijak nepřiměřené okolnostem a že jsou rozumné, zároveň se nejedná o skutečnosti zřejmé a obecně známé. Pokud jde o citované závěry znalce, žalovaná k nim uvádí, že znalec uvedl, že: „*Lokální deformace bez vlivu na funkčnost nejsou zásadním hodnotícím kritériem.*“ Ze spisového materiálu však vyplývá, že porucha vozidla, která vedla k jeho reklamaci - ucpání katalyzátoru, souvisela právě s promáčklým výfukovým potrubím, nelze tedy tvrdit, že daná deformace neměla vliv na funkčnost vozidla.

Žalované je samozřejmě známo, že paní Š. je u žalobce zaměstnána na pozici administrativy prodeje a že nerozumí otázkám technického charakteru, k jejichž zodpovězení volá kolegu. Žalovaná citovala z její výpovědi, aby poukázala na to, že žalobkyni, resp. jejím zaměstnancům, nebylo jasné, co je vlastně uvedeno v interním záznamu, a to ani zaměstnanci nabízejícímu vozidlo na prodejní ploše, který rozumí technickým otázkám, ani zaměstnankyni z administrativního oddělení, která k technickým otázkám volá techniky. Z výpovědi obou zaměstnanců je patrné, že spotřebitelce nebylo sděleno, že vozidlo bylo havarované na přední části a že má promáčklé výfukové potrubí. Výpověď paní Š. je tak podstatná právě z hlediska prokázání, že spotřebitelce nebyly dané důležité informace sděleny. Žalobce uvádí, že pan T. je odborníkem, zaměstnaným u něj od roku 1997 na pozici prodejní technik, přesto tento zaměstnanec neproěřoval informace uvedené panem K. v interním záznamu, ačkoli, jak sám při svém výslechu uvedl, mu byly informace v něm nejasné. Z informací v interním záznamu nelze dospět k závěru, že vozidlo nebylo havarované, jak tvrdí žalobkyně, naopak je patrné, že vozidlo bylo havarované na přední části. Pro spotřebitele je velmi důležitou informací údaj o tom, zda vozidlo bylo havarované či nikoli, pod pojmem opravy karoserie si může spotřebitel představit jakoukoli opravu, nelze tedy obecně informovat spotřebitele o tom, že proběhly opravy karoserie, ale je třeba upřesnit, o jaké opravy šlo. Žalovaná podotýká, že prodávající vozidla dokument předávaný spotřebiteli nevyplňuje. Proávající vozidla pan K. ve své výpovědi uvedl, že předávací protokol byl vyplněn tak, že mu technik kladl otázky, na které odpovídal.

VI. Vlastní argumentace soudu

Podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění, je obchodní praktika klamavá, *opomene-li podnikatel uvést důležitý údaj, jenž s přihlédnutím ke všem okolnostem lze po podnikateli spravedlivě požadovat; za opomenutí se považuje též uvedení důležitého údaje nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem.*

V § 4 odst. 3 téhož zákona je pak vyjádřen zákaz užívání nekalých obchodních praktik při nabízení nebo prodeji výrobků, při nabízení nebo poskytování služeb či práv, přičemž nekalé jsou zejména klamavé a agresivní obchodní praktiky.

Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel dopustí správního deliktu tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik. Za tento správní delikt je možné uložit pokutu až do výše 5.000.000,- Kč.

Správní orgán I. stupně na základě podnětu provedl dne 27. 6. 2013 kontrolu žalobkyně a zjistil porušení výše uvedených ustanovení. Shledal, že se žalobkyně dopustila správního deliktu tím, že v postavení zprostředkovatele prodeje osobního automobilu Škoda Fabia opomenula uvést kupující důležité údaje o technickém stavu vozidla, zejména že vozidlo bylo havarováno na přední část a že má promáčkklé výfukové potrubí. Za tento správní delikt byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 450.000,- Kč.

VI.1 Odpovědnost za správní delikt, zjištění skutkového stavu

Žalobkyně je toho názoru, že žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí vycházela z nesprávných skutkových závěrů. Uvádí, že kupující si byla vědoma svých omezených znalostí v dané oblasti a k nákupu vozidla si přivedla odborníka, který automobil prohlédl. Poškozené výfukové potrubí je závada, která je viditelná a každý odborník si jí všimne. Žalobkyně si nebyla vědoma skutečnosti, že vozidlo bylo havarované, neboť i v systému Cebia bylo vedeno jako nehavarované, tedy důvodné pochybnosti na straně žalobkyně neexistovaly.

Správní orgán v řízení vycházel zejména ze dvou dokumentů o technickém stavu vozidla, jedná se o „Zápis o technickém stavu vozidla – INTERNÍ ZÁZNAM“ a „Technický stav vozidla předávací protokol“. První z těchto formulářů vyplnil prodávající. Uvedl, že se jedná o vozidlo „ŠKODA FABIA AUTOMAT“ v barvě „ŠEDÁ METALÍZA“, v kolonce *Vozidlo bylo havarované* křížkem přeškrtl možnost *ANO* a v navazující kolonce *Jak/co* uvedl „Přední část“, v kolonce *Opravy karoserie – co lakováno* uvedl „Přední část“ a v kolonce *Opravy karoserie – co vyměněno* „Díly na přední části“. Dále vyplnil údaj o poslední výměně oleje „8. 5. 2012“ a kolonku *Jiné opravy/závady* vyplnil „Promáčkklé výfukové potrubí“. Další kolonky jako např. *Motor – jaké opravy*, *Nemrznoucí kapalina*, *Brzdy* atd. ponechal nevyplněné. Proávající dokument podepsal. Tento dokument nebyl žalobkyni zpřístupněn kupující. Druhý z dokumentů je také formulář a částečně obsahuje shodné informace, jsou v něm ale též kolonky, které se v prvním neobjevují (např. informace o výbavě vozidla, zda má rezervní pneumatiku, hever, atd.), a naopak, některé informace oproti prvnímu neobsahuje. Především v něm není možno vyznačit (kromě prostoru na poznámky), zda bylo vozidlo havarované a tato informace zde tedy nebyla uvedena. Předávací protokol vyplnil zaměstnanec žalobkyně a byl podepsán prodávajícím i kupující.

K vyplnění formuláře „Zápis o technickém stavu vozidla – INTERNÍ ZÁZNAM“ se žalovaná v napadeném rozhodnutí vyjádřila následovně: „*Odvolačí orgán podotýká, že u možností „ANO/NE“ v daném zápisu není uvedeno, jakým způsobem se má odpověď vyznačit – zda stačí podtržení správné varianty, její zakroužkování, její přeškrtnutí, apod. Na stejném řádku zápisu se předpokládá popsání havárie („Jak/co“), do této kolonky prodávající uvedl, že šlo o přední část... ...v daném případě je z dalších informací zřejmé, že platná odpověď byla přeškrtnuta.*“ Soud se s formulářem seznámil a souhlasí se závěry žalované. Proávající se snažil žalobkyni sdělit informace o prodávaném vozidle způsobem možná nikoliv ideálním, přesto dostatečně srozumitelným. I pokud bychom připustili odlišnou interpretaci tohoto dokumentu, způsob jeho vyplnění přinejmenším vzbuzuje pochybnosti a zaměstnanci žalobkyně měli možnost kontaktovat prodávajícího a vyžádat si upřesnění.

Dále tedy soud vychází z toho, že žalobkyně měla, nebo si přinejmenším mohla zajistit informaci o tom, že vozidlo bylo havarované.

Správní orgán v řízení vyslechl prodávajícího pana J.K., kupující paní A.H., zaměstnankyni žalobkyně paní P.Š. a zaměstnance žalobkyně pana V.T. Za nejdůležitější obsah těchto výpovědí soud považuje následující. Kupující uvedla, že jí při prodeji vozidla bylo sděleno, že nebylo havarováno. Po zakoupení vozu ho nechala zkontrolovat a provést servis v autosalonu. V rámci této prohlídky neproběhla kontrola výfukového potrubí, neboť by bylo třeba sundat kryt. Žalobkyně si nebyla vědoma problému v této oblasti, a proto se na ni kontrola nezaměřila. Přibližně za měsíc od koupě měl automobil při cestě poruchu a bylo třeba jej odtáhnout. Následně se žalobkyně dozvěděla, že auto bylo havarované. Prodávající vypověděl, že při předávání vozidla žalobkyni sdělil, že bylo havarované a má promáčklé výfukové potrubí, a trval na tom, aby to bylo uvedeno v dokumentech vozidla. Bylo mu sděleno, ať tyto údaje uvede do formuláře „Zápis o technickém stavu vozidla – INTERNÍ ZÁZNAM“. Pan T., který pracuje u žalobkyně na pozici prodejní technik, uvedl, že z interního záznamu jednoznačně vyplývá, že auto havarované nebylo. Pokud by bylo havarované, odpověď *ANO* by byla v kroužku. Vyplnění kolonky *Jak/co* interpretoval tak, že na vozidle došlo k nějakým opravám na přední části, přičemž závada nebyla způsobena dopravní nehodou. Informaci o promáčklém výfukovém potrubí nepovažoval za důležitou, do předávacího protokolu by ji neuváděl, stejně jako případné jiné viditelné závady typu rýha v blatníku nebo promáčknutý práh.

Soud předně uvádí, že pokud si kupující k výběru vozidla přizvala třetí osobu, která měla v dané oblasti větší znalosti, je to skutečnost, ke které je možné přihlédnout, neznamená to však, že by kupující nadále nebyla v postavení spotřebitele.

Kupující nebylo sděleno, že má automobil promáčklé výfukové potrubí a že byl havarovaný. Tato skutečnost nebyla rozporována. Žalobkyně v žalobě, ani v řízení před správním orgánem netvrdila, že by tyto informace kupující sdělila např. ústně.

Informace, že byl automobil havarován, je důležitou informací ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele. Informace o promáčklém výfukovém potrubí bude takovou informací obvykle také, záleží mj. na míře poškození. Soud souhlasí s žalovanou, že v daném případě je třeba i závadu na výfukovém potrubí považovat za důležitou informaci ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele. Prvně se jednalo o vadu, na kterou žalobkyni výslovně upozornil prodávající, což naznačuje, že se jednalo o významnější problém. Dále z výpovědi kupující vyplývá, že při první kontrole v autoservisu bezprostředně po nákupu vozidla nebyla tato vada odhalena, neboť by bylo třeba odejmout kryt, promáčknutí tedy nebylo okamžitě viditelné. Žalobkyně měla povinnost kupující tuto informaci sdělit.

Nelze vyloučit, že zaměstnanci žalobkyně, kteří jednali s kupující, si byli vědomi, že automobil byl havarovaný, soud však nesouhlasí s formulací žalované, že to vyplývá z jejich výpovědí. Z výpovědí spíše vyplývá, že mohli mít o stavu vozidla pochybnosti. Vzhledem k tomu, že se jedná o zásadní informaci, přičemž prodávající k ní evidentně chtěl uvést nějaký údaj, měli v případě pochybností prodávajícího kontaktovat.

Ohledně informací v systému Cebia je třeba konstatovat, že je není možné považovat za zcela spolehlivé, obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2017, čj. 9 As 93/2016-27: „*Odpovědnosti za nekalou obchodní praktiku spočívající v uvedení*

nepravdivého údaje o tom, že skutečný počet ujetých kilometrů souhlasí se stavem tachometru [§ 4 odst. 3 ve spojení s § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/2011 Sb., o ochraně spotřebitelů] se nemůže prodávající zprostit (§ 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele) tím, že před nabízením a prodejem provedl kontrolu vozidla v databázi soukromé společnosti, která sama uvádí, že údaje v ní obsažené mohou být nepřesné či neúplné.“

Ať už došlo k úmyslnému zatajení informace, k neporozumění mezi zaměstnanci žalobkyně a prodávajícím, nebo nepředání informace mezi jednotlivými zaměstnanci žalobkyně, nese za to žalobkyně odpovědnost. Odpovědnost za správní delikt je objektivní, spotřebitelce nebyly sděleny důležité údaje, přičemž to v daném případě bylo možné spravedlivě požadovat.

Soud se ztotožnil se závěry žalované ohledně odpovědnosti žalobkyně za správní delikt a neshledal, že by v řízení vycházela z nesprávného skutkového stavu.

VI.2 Průtahy v řízení a podjatost úředních osob

Žalobkyně namítá, že řízení před správními orgány trpí vadou, neboť v něm došlo k několikaměsíčnímu a zcela neodůvodněnému průtahu v řízení a byla tak omezena možnost žalobkyně podnikat.

Správní orgány jsou při své činnosti vázány mj. zásadou rychlosti řízení, přesto uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí samo o sobě, tj. bez dalšího, zásadně nevytváří pro správní orgán překážku vydání meritorního rozhodnutí. Ohledně obdobné otázky došel – ve vztahu ke správnímu řádu z roku 1967 – Nejvyšší správní soud k tomuto názoru: „*Pokud správní orgány ve správním řízení nerozhodly ve lhůtách stanovených správním řádem, přičemž o nemožnosti ve stanovených lhůtách rozhodnout nebyl navrhovatel uvědomen, nejde o takovou vadu řízení, která by mohla být důvodem pro zrušení napadeného správního rozhodnutí soudem.*“ (rozsudek ze dne 26. 10. 2006, čj. 6 Ads 50/2005-63). V jiném rozhodnutí uvádí: „*Průtahy v řízení lze charakterizovat jako nečinnost správního orgánu. Procesní ochrana proti této nečinnosti musí směřovat k jejímu ukončení, tj. k tomu, aby správní orgán ve věci jednal a rozhodl. Průtahy v řízení nemají zpravidla vliv na zákonnost meritorního rozhodnutí. Z těchto důvodů nelze rozhodnutí správního orgánu zrušit pouze pro průtahy v řízení.*“ (rozsudek ze dne 30. 10. 2003, čj. 6 A 171/2002-41).

Lze tak shrnout, že příslušný správní orgán je zásadně oprávněn o správním deliktu rozhodnout i po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí stanovené. Zákon o ochraně spotřebitele v § 24b odst. 3 stanoví, že *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.* Tyto lhůty však v řízení před správním orgánem překročeny nebyly. Řečené samozřejmě nic nemění na tom, že ten, jemuž byla zbytečnými průtahy v řízení způsobena škoda a/nebo nemajetková újma, se může za stanovených podmínek domáhat náhrady podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. K tomu soud uvádí, že před vydáním rozhodnutí se žalobkyně sice mohla nacházet v určité nejistotě, to ji ale nemohlo nijak výrazněji omezit v jejím právu podnikat.

Žalobkyně uvádí, že v souvislosti s průtahy v řízení má důvodné pochybnosti o nestrannosti a nepodjatosti úředních osob. Žalobkyně však neuvádí, v čem by měl spočívat jejich zvláštní poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, který by tyto

pochybnosti odůvodňoval. Obsah správního spisu také neobsahuje informace, které by vzbuzovaly pochybnosti o nepodjatosti úředních osob.

VI.3 Uložení pokuty v nepřiměřené výši, porušení zásady legitimního očekávání,

Pokud jde o výši ukládané pokuty, je žalobkyně toho názoru, že je pokuta zcela nepřiměřená deliktu, který měla spáchat. Žalobkyně též upozorňuje na to, že se nikdy dříve nedopustila porušení zákona o ochraně spotřebitele. Pokud jde o ekonomickou situaci žalobkyně, správní orgán ve svém rozhodnutí pracuje s čísly z účetních závěrek a přiznání k dani z příjmů, aniž by se blíže zabýval tím, co se za danými čísly skrývá a nereflektuje situaci žalobkyně. Celkově má žalobkyně za to, že vzhledem k její osobě by účinky splňovalo i uložení pokuty v řádově mnohem nižší výši.

V závěru žaloby žalobkyně namítá, že správní orgán napadeným rozhodnutím porušil zásadu, že v obdobných případech by mělo být rozhodováno obdobným způsobem, a odkazuje na „otevřená data“ na internetových stránkách České obchodní inspekce, kde je možné dohledat informace o uložených pokutách.

Podle § 24 odst. 10 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodném znění, lze za projednávaný správní delikt uložit pokutu až do výše 5.000.000,- Kč. Podle § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele se *při určení výměry pokuty přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.*

Žalovaná se výši uložené pokuty zabývala na stránkách 9 – 13 napadeného rozhodnutí. Nejprve posoudila, zda není pokuta uložena prvostupňovým orgánem pro žalobkyni likvidační, následně rekapitulovala odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a znovu posoudila závažnost správního deliktu s ohledem na způsob jeho spáchání, jeho následky a okolnosti, za kterých byl spáchán.

Při posouzení finanční situace žalobkyně vzal správní orgán v úvahu zůstatky na běžných účtech v celkové výši cca 430.000,-, jak je žalobkyně doložila ke dni 15. 6. 2015, přehled provozních nákladů, ze kterého vyplývají předpokládané roční vydané platby ve výši 633.880,- Kč a průměrné měsíční platby ve výši 379.461,- Kč. Dále správní orgán zohlednil informace z přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2014, tj. mj. ztrátu ve výši 95.967,- Kč a roční úhrn čistého obrátu ve výši 8.767.451,- Kč. Dále zohlednil informace z rozvahy ke dni 31. 12. 2014, z výkazu zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2014 a z rozvahy za období 1. 1. 2015 až 30. 4. 2015. Žalovaná se zabývala především tím, zda bude žalobkyně i přes uložení sankce schopna hradit běžné provozní náklady a proto provedla porovnání krátkodobých aktiv s krátkodobými pasivy. K 30. 4. 2015 i k 31. 12. 2014 krátkodobá aktiva výrazně přesahují krátkodobá pasiva. Žalobkyně nijak nerozporuje správnost uvedených údajů, upozorňuje pouze na to, že určité množství zásob je nezbytnou podmínkou pro její podnikání. Ojetá vozidla představují značně riziková aktiva, která ztrácí v čase svou cenu a jsou málo likvidní.

Vzhledem k výše uvedeným údajům i s přihlédnutím k charakteru zásob žalobkyně hodnotí soud pokutu ve výši 450.000,- Kč jako pro žalobkyni velmi citelnou, nikoliv však likvidační. Žalobkyně v řízení nedoložila, že by jí uhrazení pokuty v dané výši mělo zabránit v pokračování v podnikání.

Co se týče způsobu spáchání deliktu, považuje jej správní orgán za typický, ve smyslu typického způsobu naplnění § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, což následně opět vysvětluje ve svém vyjádření. Způsob spáchání proto nehodnotí ani v prospěch, ani v neprospěch žalobkyně.

Následkem spáchání správního deliktu mohla spotřebitelka učinit rozhodnutí, které by možná neučinila, pokud by znala skutečný stav vozu. Vada na výfukovém potrubí způsobila závadu, pro kterou se vozidlo stalo nepojízdným a bylo třeba jej nechat opravit. Skutečně vynaložené náklady na tuto opravu činily 15.000,-, přičemž kupující uvedla, že automobil později prodala za 105.000,- (tedy za cenu výrazně nižší než původní). Následky správního deliktu tedy žalovaná hodnotila v neprospěch žalobkyně.

Jako polehčující okolnost správní orgán hodnotil, že se žalobkyně v minulosti nedopustila porušení zákona o ochraně spotřebitele a skutečnost, že žalobkyně zpracovala novou podobu interního záznamu. Jako přitěžující okolnost vyhodnotila žalovaná další chování žalobkyně související s prodejem. Žalobkyně vyžádala na prodávajícím poskytnutí slevy a snížila tak částku, kterou mu následně hradila, tuto slevu však již nepromítla do ceny účtované kupující. Dále správní orgán negativně hodnotil přístup žalované k reklamaci ze strany kupující, když z počátku odmítala s kupující komunikovat.

Žalobkyně nenavrhla postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s. K rozsahu soudního přezkumu přiměřenosti ukládané sankce podle § 78 odst. 1 s. ř. s. uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2012, čj. 1 Afs 1/2012-36, č. 2671/2012 Sb. NSS, následující: „(...) ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva) správního orgánu, tedy v zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje. Na rozdíl od posuzování otázek zákonnosti, jimiž se soud musí při posuzování správní věci k žalobní námitce zabývat, je oblast správní diskrece soudní kontrole prakticky uzavřena. Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání při hodnocení zákonnosti rozhodnutí lze jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení, vybočil-li z nich nebo volné uvážení zneužil.“ Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že vytýkaná nepřiměřenost by měla kvalitu nezákonnosti v případě, že by správní orgán „(...) vybočil ze zákonných mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal v úvahu všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod.“

Žalovaná zvážila všechna kritéria v souladu s § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele a své úvahy v rozhodnutí podrobně rozvedla, je tedy zřejmé, že kterým skutečnost přihlédla při stanovení výše pokuty, přičemž též zvážila, zda pokuta nebude pro žalobkyni likvidační. V tomto rozsahu soud neshledává žalobu důvodnou.

Dále se soud zaměřil na námitku žalobkyně, že pokuta uložená správním orgánem neodpovídá zavedené praxi a je tedy v rozporu se zásadou, že v obdobných věcech by mělo být rozhodováno obdobně. Žalobkyně odkazuje na informace dostupné na webových stránkách žalované a tuto argumentaci dále rozvíjí v replice. Žalobkyně uvádí, že podle informací dostupných v rubrice „otevřená data“ (<http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/otevrena-data/ulozene-pokuty/>) v roce 2015 došlo k uložení sankce za porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele v 480 případech, celkem byly uloženy pokuty ve výši 9.883.000,- Kč, když pokuta za jediný případ tak činí průměrně cca 21.000,- Kč. Uložené pokuty pak pouze v 18 případech převyšovaly 100.000,- Kč, když sama Česká obchodní inspekce na svých

stránkách u těchto dat uvádí, že „*Výše sankcí se odvíjí jednak od zákona a jeho ustanovení, které bylo porušeno, ale především od závažnosti, případně opakovanosti tohoto porušení.*“ Soud pouze podotýká, že žalobkyně dle tabulek přiložených k žalobě vycházela ze sankcí uložených rozhodnutími, která nabyla právní moc v prvním pololetí roku 2015 (nikoliv během celého roku 2015, jak by se mohlo zdát z žaloby). Žalovaná na tuto námitku ve svém vyjádření reagovala poukazem na to, že v případech pochybení autobazarů jsou běžně ukládány pokuty v řádech stovek tisíc korun českých a uvedla příkladem dvě rozhodnutí. Prvním z nich byla uložena pokuta ve výši 240.000,- Kč za spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kdy účastník řízení nepravdivě uvedl, že nabízené vozidlo nebylo havarované a že udaný stav tachometru odpovídá skutečnosti, ačkoli tomu tak nebylo. Druhým rozhodnutím byla uložena pokuta ve výši 250.000,- Kč za porušení § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, kdy účastník řízení deklaroval počet najetých kilometrů ve výši, která neodpovídala skutečnému stavu. Žalovaná uvedla, že v obou případech se jednalo o první zjištěné porušení zákona o ochraně spotřebitele účastníky řízení.

K zásadě legitimního očekávání se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení rozšířeného senátu ze dne ze dne 21. 7. 2009, čj. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS, v němž konstatoval, že: „*správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Jen taková správní praxe je doplněním psaného práva a je způsobilá modifikovat pravidla obsažená v právní normě.*“

Ohledně posouzení vybočení z ustálené praxe spočívající v uložení neobvykle vysoké pokuty vycházel soud z názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2014, čj. 4 Ads 118/2013-33. Nejvyšší správní soud v bodě 18 svého rozhodnutí vyložil, jak je v obdobných případech v soudním řízení rozloženo břemeno tvrzení a břemeno důkazní: „*Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že stěžovatelem jako důkaz nabídnutý přehled rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vydaných ve věcech deliktů na úseku rovného zacházení v období dvou let před vydáním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nemůže prokázat, jak správní orgán posuzoval obdobné věci. Jakkoli lze souhlasit s tím, že z tohoto přehledu nelze zjistit, za jakých okolností byly konkrétní delikty spáchány, nelze přehlédnout, že delikty na úseku rovného zacházení vykazují obdobnou typovou společenskou nebezpečnost, což je vyjádřeno tím, že jsou upraveny v rámci jednoho ustanovení (§ 24 odst. 1 zákona inspekci práce) a tím, že zákonodárce za tyto delikty stanovil shodnou sankci (§ 24 odst. 2 zákona o inspekci práce). Jakkoli zásadně spočívá důkazní břemeno ohledně prokázání ustálené správní praxe na žalobci, který se této rozhodovací praxe správních orgánů dovolává, nelze přehlédnout, že je to zpravidla pouze žalovaný, kdo má přesné a úplné informace o své rozhodovací činnosti. To platí tím spíše u správních orgánů, které svou rozhodovací činnost veřejně nepublikují. Nelze např. po žalobci spravedlivě požadovat, aby prokázal, že neexistují jiná rozhodnutí v obdobných věcech, než ta, kterých se dovolává, ani nelze od žalobce požadovat, aby doložil přesný obsah rozhodnutí správních orgánů, k nimž nemá přístup. Proto zásadně postačuje, aby žalobce doložil, že správní orgán v rozhodné době v typově srovnatelných věcech (tj. ve věcech správních deliktů podle téhož ustanovení zákona) rozhodoval určitým způsobem, tj. zde ukládal pokuty v určité výši. V souladu s principem kontradiktornosti řízení lze v takových případech, kdy žalobce prokáže odlišné rozhodování stejného správního orgánu v typově srovnatelných věcech, požadovat od žalovaného, aby odlišnost rozhodování vysvětlil, tj. aby doložil odlišnosti ve věcech, jichž se žalobce dovolává, případně doložil rozhodování*

ve věcech, které jsou podle jeho názoru více srovnatelné s řešeným případem, než rozhodovací praxe, které se žalobce dovolává.“

Dále Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl: „*Jakkoli je tedy třeba souhlasit s tím, že stanovení výše pokuty v rámci zákonné sazby je věcí správního uvážení, které podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS), je třeba vzít v úvahu i to, že správní orgán svou rozhodovací praxí tomuto svému uvážení sám stanoví určité meze a musí být schopen souladnost své rozhodovací činnosti před soudem obhájit. Při posuzování přiměřenosti výše uložené pokuty hraje srovnání s jinými pokutami uloženými ve více či méně srovnatelných věcech důležitou úlohu. Jakkoli zásadně jde o posouzení skutkových okolností jednotlivého případu a všechny případy vykazují určitou větší či menší míru podobnosti či odlišnosti a jakkoli je při posuzování přiměřenosti výše pokuty namísto určité zdrženlivost ze strany soudu, nelze na takové posouzení z hlediska porovnání pokut uložených v typově podobných věcech zcela rezignovat...“*

Soud vycházel z toho, že žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že správní delikt byl spáchán typickým způsobem, ve smyslu typického naplnění daného ustanovení. Lze tedy legitimně očekávat, že pokuta se v daném případě bude pohybovat ve výši obvykle ukládané správním orgánem za tento správní delikt. Pokuta uložená žalobkyni však výrazně převyšuje průměrnou výši pokuty. Sankce v této výši nejsou obvyklé, za první pololetí roku 2015 bylo za porušení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele uloženo 6 pokut, jejichž výše převyšovala pokutu uloženou žalobkyni (tedy méně než ve 2 % případů). Žalované se nepodařilo vyvrátit tvrzení, že pokuta uložená žalobkyni je excesem z obvyklé praxe, když poukázala na dvě rozhodnutí sankcionující obdobné provinění pokutami odpovídajícími cca 55% sankce uložené žalobkyni, tedy rozdílné minimálně o 200.000,- Kč.

Soud došel k závěru, že žalovaná při ukládání pokuty nerespektovala zásadu zakotvenou v ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, dle kterého správní orgán dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, tedy zásadu ochrany legitimního očekávání. Tuto žalobní námitkou tedy shledal soud důvodnou.

VII. Celkový závěr a náklady řízení

Podaná žaloba byla ve výše uvedeném rozsahu shledána důvodnou. Soud tedy napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalované.

V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, který ve zrušujícím rozsudku vyslovil soud (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. přiznal žalobci, který měl ve věci plný úspěch, náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **16.342,- Kč**, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 4.000,- Kč (3.000,- za žalobu proti rozhodnutí a 1.000,- za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě) a z odměny advokáta za tři úkony právní služby v plné výši, tj. po 3.100,- Kč, a z náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300,- Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu. Za úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu soud považuje převzetí a přípravu zastoupení, žalobu a repliku. Odměna advokáta a náhrada advokáta byly navýšeny o částku 2.142,- Kč odpovídající dani,

kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 28. února 2017

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost: Kovářiková